

Секція: Вплив загроз на фінансування суб'єкта господарювання та
стратегія фінансового менеджменту

Клебанова Т. С.

*Д.е.н., професор, зав. кафедри економічної кібернетики
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця
м. Харків, Україна*

Гвоздицький В.С.

*К.е.н., викладач кафедри економічної кібернетики
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця
м. Харків, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ НА ПІДПРИЄМСТВАХ КОРПОРАТИВНОГО ТИПУ

На сучасному етапі розвитку вітчизняної економіки все частіше відбуваються процеси формування фінансових криз саме в корпоративних системах, і саме управління фінансовим станом усіх елементів корпоративних систем зараз виходить на перший план.

Система фінансового управління підприємством є складовою та центральною частиною загальної системи управління будь-якого підприємства [1]. Одним із найважливіших завдань даної системи є управління фінансовим станом, метою якого є забезпечення ефективної, прибуткової діяльності підприємства.

Характерними ознаками системи фінансового управління корпоративних підприємств є її складність, динамічність і чутливість до зміни факторів зовнішнього середовища. Складність системи управління фінансами підприємства обумовлено її значною структурованістю. Багатоваріантність фінансових інструментів і методів, багатокomпонентність об'єктів фінансового управління доповнюються й складністю їх окремих елементів [2]. Так, у цілому управління фінансовим станом підприємства корпоративного типу є складним багатогранним процесом, тому його розгляд слід здійснювати з точки зору системного аналізу та економічної кібернетики. Таким чином, управління

фінансовим станом можна розглядати як підсистему системи фінансового управління корпоративним підприємством.

Дана підсистема займає центральне місце в загальній системі управління підприємством, адже вона безпосередньо пов'язана з основною метою діяльності будь-якого підприємства – отриманням прибутку. В загальній моделі «чорного ящика» підсистеми управління фінансовим станом підприємства корпоративного типу особами, що приймають рішення, є менеджери вищого рівня дочірніх і материнського підприємств, фінансові менеджери та висококваліфіковані консультанти. Всі вони разом утворюють управляючу підсистему. Метою моделі є покращення стану підприємства, поліпшення фінансово-економічних показників, що характеризують об'єкт управління даної підсистеми (фінансові процеси).

Механізмами даної підсистеми є сукупність засобів та методів впливу на об'єкт управління; до них відносять механізми виявлення, прогнозування, попередження, реагування, контролю тощо. Об'єднана фінансова стратегія корпорації повинна забезпечувати реалізацію єдиної фінансової стратегії материнської компанії і надійний контроль над її дочірніми фірмами. В оперативній сфері (виробництво, збут продукції) дочірня компанія часто відносно незалежна, у сфері фінансів та інвестицій вона контролюється материнською компанією. Материнська компанія визначає оперативні та довгострокові фінансові цілі, що стосуються величини прибутку, нормативів накладних витрат, рівня зарплати тощо.

Описана підсистема управління фінансовим станом підприємства корпоративного типу має однакові функції, як і будь-яка система управління (планування, прогнозування, організацію, регулювання тощо). Але особливого значення в корпоративних системах набувають саме організаційна та координаційна функції даної підсистеми управління, зважаючи на глибоку структуру всіх аспектів діяльності корпорації, а також на фінансову, виробничу та іншу взаємодію між дочірніми та онуковими підприємствами корпорації. При цьому особливої уваги слід приділити розумінню сутності фінансових процесів, що проходять під час функціонування системи фінансового

управління корпорації, адже вони є ключем до створення ефективної системи фінансового управління корпорації. Під фінансовими процесами розуміється набір фінансових відношень між різними суб'єктами як у корпорації, так і поза нею [1]. Рух всієї маси капіталу є взаємопов'язаним, при цьому оборот фінансових коштів проявляється як раз у вигляді фінансових процесів. Їх протікання необхідно аналізувати з точки зору характеру взаємозв'язку між сферами, де формуються фінансові ресурси й протікають відповідні процеси, інструментами, за допомогою яких залучаються кошти й проводяться фінансові операції, та установкою комплексу цілей, на досягнення яких спрямовані відповідні фінансові процеси в корпоративній системі.

В свою чергу, причиною незбалансованості фінансових ресурсів і всіх фінансових процесів, що протікають, найчастіше є неналежне інформаційне забезпечення. Так, інформаційне забезпечення фінансового управління в корпораціях являє собою функціональний комплекс, що забезпечує процес безперервного цілеспрямованого підбору відповідних інформативних показників, необхідних для здійснення аналізу, планування і підготовки оперативних управлінських рішень по всім аспектам діяльності корпорації [2]. Створення такої ефективної системи забезпечення є однією з найважливіших завдань для керівництва корпорації, яке може стати основою для її сталого розвитку.

Таким чином, підсистема управління фінансовим станом є невід'ємною складовою в загальній системі управління підприємством. Але в корпораціях вона має ряд особливостей, пов'язаних з їх великою структурованістю та складною схемою функціонально-організаційних зв'язків.

Література:

1. Птащенко Л. Корпоративные финансы / Л. Птащенко, Н. Исаев. – К.: Центр учебной литературы, 2015. – 272 с.
2. Супрун Н. А. Вітчизняна модель корпоративного управління: інституційно-еволюційний аналіз: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук: спец. 08.00.01 «Економічна теорія та історія економічної думки» / Н. А. Супрун; Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. – К., 2010. – 34 с.